

chitraprapancha. IV, 1. alankára; 2. varṇa; 3. ákára; 4. kriyá; 5. prakírṇaka; 6. sankhyá; 7. samasyá. Quo argumento solo non poeticae principia, sed versuum faciendorum ἐγχειρίδιον hoc libro contineri, manifestum est.

In volumine nostro commentarius ad librum primum continetur, quem scholiasta in sedecim paragraphos (prastara) divisit. Praeter libros notissimos, *Máñikyasúrim* Jainam, Haima-chhandaśchúdāmaṇim librum, Hema-chandrae Triṣalákápurushacharitam laudat.

Folia ३६-५३, quibus prastarae septimi finis et undecimi initium continebantur, deperdita sunt.

Haec voluminis pars seculi septimi decimi ineuntis literatura nitidissime exarata est. (WALKER 161^a.)

498.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 69. Long. 16½. Lat. 3½.

Foll. 1-54. Linn. 6. *Kavikalpalatá*, versificationis compendium a *Devendra* (Deveṣvara) scriptum. *Vágbhaṭṭa*, auctoris pater, Málavae regis cujusdam a consiliis fuit. Incipit:

गङ्गावारिभिरुक्षिता[ः] फणिफणैरुत्पलवास्तच्छिखा-

रत्नैः कोरकिताः शितांशुकलया स्मि(sme)रैकपुष्पश्रियः ।

आनन्दाश्रुपरिभ्रुताक्षिहुतभुग्धूमैर्मिलद्बोहदा

नाल्यं कल्पलता(ः)फलं दधतु (dadatu) वोऽभीष्टं जटा धूर्जटेः ।

मालवेन्द्रमहामात्यश्रीमद्वाभटनन्दनः ।

देवेश्वरः प्रतनुते कविकल्पलतामिमं । [३]

प्रतिभाभावितात्मानः कवित्वं के न कुर्वते ।

अन्यत्र कविताधानकुशला विरलाः पुनः । [३]

यदन्नै(ny)र्वैर्न न(ः) क्षुणं तत्वं सच्चरतो मम ।

पदे पदे प्रखलतः सन्तः सन्तु विचारकाः । [४]

कविशीक्षाशतं वोक्ष्य कवीन्द्रानुपजीव्य च ।

निवद्भेयं मया धीरास्वरितश्लोकसिद्धये । [५]

सुवृत्तरम्यस्तवका सदालिपरिशीलिता ।

कविकल्पलताख्येयममला परिशील्यतां । [६]

शब्दश्लेषम(ka)थार्थाख्याश्रितार स्तवका इह ।

ते चतुःपञ्चपदसप्तकुसुमैरन्विताः क्रमात् । [७]

तत्राद्वे(tatradye)स्तवके छन्दोभ्यासः सामान्यशब्दकः ।

वर्णस्थितिरनुप्रासः कुसुमानि यथाक्रमात् । [८]

Liber in fasciculos et flores divisus est.

I, 1. Generalia versuum faciendorum praecepta. 2. Adjectivorum, in poematis usurpandorum, specimina proponuntur. Deinde vocabula, quae in lingua Prákritica mutationem non subeunt, enumerantur. 3. Incipit: अथ वर्णानि कथ्यन्ते तानि यानि कवीश्वरैः । महाकाव्यभूतिषु प्रबंधेषु चवन्धिरे ॥ De rebus, quae carmine celebrandae

sunt. 4. De artificiosa syllabarum in versibus repetitione, *anuprása* dicta. Fol. 11^b. II. Ad formandas paronomasias (ślesha) varia artificia traduntur. Incipit: उद्दिष्टवर्णैर्न वर्णैः प्रकीर्णैः संख्यया सह । रूढादिश्रेति पञ्चाह (pancheha) कुसुमानि यथाक्रमं ॥¹ Fol. 22^b. III. Hoc capite orationis artificiosae specimina sex continentur: Rájadarśanam, Gangástutis, Bhagavatpádābhāṣaṇam, Bráhmaṇābhāṣaṇam, Taḍágádivarṇanam, Váditarjanam. Fol. 32^b. IV. Incipit: अथोत्पादोऽद्भुतं चित्तं सादृश्यं रूपकादिकं । समस्या-पूरणोपायः समस्या च यथाक्रमं ॥ Hoc capite varia sermonis artificia traduntur, quale illud est, ut voces quaedam non connexae in sententia conjungantur (arthotpáda), ad versus partem partes desideratae suppleantur (samasypúraṇa) etc.

Kávyakalpalatae imitatione hunc librum scriptum esse, mihi quidem persuasum est.

In fine octavi floris, qui invito auctore prosiluisse videtur, haec leguntur: इति श्रीमाघचैतन्यविरचितकविकल्पलतायामष्टमं कुसुमं ॥

Haec voluminis pars post annum 1810 exarata est. Numeri ३७. et ३८. a scriba omissi sunt, sed nihil deest. (WILSON 173^a.)

499.

A. Foll. 34-77. Lit. Bengal. Linn. 6. *Kávyachandriká*, artis rhetoricae compendium, a *Kavichandra* compositum. Incipit: कृष्णाङ्घ्रिपङ्कजमपङ्कजनस्य वन्द्यं वन्देऽद्भुतेन्दुनखवृन्दकृताभिनन्दं । आनन्दकन्दमन्दमतेर्मेहेन्दुमौनीन्द्रनीलमणिसान्द्रविभाविभावं ॥ उल्लसन्तिमिरपुञ्जभञ्जिका व्यञ्जिकार्थनिचयस्य रञ्जिका । काव्यगीष्पतिरुचिप्रचारिका रोचतेऽत्र कविकन्दचन्द्रिका ॥ सन्तो भवन्तः सततं भवन्तु कृतौ नमास्यां कृपया सहायाः । क्षुद्रः सपक्षो लभते हि पक्षी गतोऽनरीक्षं फलमुच्चवृक्षात् ॥

In codice nostro capita (prakáṣa) octo prima supersunt: I. Kávyalakshaṇa, fol. 36^a; II. Śabdaśakti, fol. 43^b; III. Rasanirúpaṇa, fol. 45^b; IV. Bhávás, fol. 54^b; V. Rasasya bhedás, fol. 60^a; VI. Rasábhása, fol. 62^a; VII. Kávyabhedás, fol. 69^b; VIII. Pramāṇanirúpaṇa, fol. 77^b.

Auctores et libros rhetoricos Kavichandra hos laudat: *Kavikalpalatá*, *Kávyaprakáṣa*, Daṇḍin, [Sáhitya-] darpāṇakára, *Dhananjaya* fol. 45^a, *Dhvanikára*, *Purushottama*, *Bharata*, *Rudraṭa*, *Vámana*, *Śárngadeva* fol. 47^a (शारङ्गदेव MS.), *Sarasvatikaṇṭhábharana*. Sed excepto capite octavo omnem libri materiam e Viṣvanáthae opere desumsit. Se ipsum horum carminum auctorem profitetur: *Ratnávalí* fol. 60^b, *Rámachandrachampú* fol. 58^a. 66^b, *Śántichandriká*

¹ In eorum vocabulorum numero, quibus tres significantur, etiam *Kálidása* reperitur.